

Asia: VN/8002/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tämän asetusluonnoksen taustalla on terveydenhuoltolakiin 1.4.2025 lukien tehty muutos siitä, että hyvinvointialueella ei enää pääsääntöisesti ole velvollisuutta antaa ajokorttilain mukaista todistusta tai lausuntoa (myöhemmin ajokorttilausunto) perusterveydenhuollossa. Vaikka lakisääteistä velvollisuutta ei ole, hyvinvointialueet voivat edelleen niin halutessaan antaa ajokorttilausuntoja erikoissairaanhoidon ohella perusterveydenhuollossa. Tätä vapaaehtoista toimintaa ei voida rahoittaa lakisääteisellä valtionrahoituksella. Hyvinvointialue voisi periä palvelusta enintään palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruisen maksun. On mahdollista, että maksun enimmäismäärä rajoittaisi hyvinvointialueen mahdollisuutta antaa ajokorttilausuntoja perusterveydenhuollosta. Hyvinvointialue saattaisi myös päätyä perimään palvelusta nykyistä suuremman asiakasmaksun.

Hyvinvointialueet tulisivat muun muassa taloudellisten syiden perusteella vapaaehtoisesti päättämään siitä, annetaanko ajokorttilausuntoja perusterveydenhuollosta vai ainoastaan erikoissairaanhoidosta. Säännös asiakasmaksun enimmäismäärästä koskisi vain erikoissairaanhoidossa laadittavia ajokorttilausuntoja. Eri hyvinvointialueiden asukkaat eivät olisi yhdenvertaisessa asemassa keskenään. Eriarvoisuutta samankin hyvinvointialueen sisällä lisäisi se, että haja-asutusalueella ajokorttilausunnon ja ajokortin tarve on selkeästi suurempi kuin taajamissa. Ihmisillä on sairauksia ja tarpeita, joiden takia he tarvitsevat säännöllisesti, jopa muutaman päivän välein terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluja, esimerkiksi päihde- tai mielenterveyspalveluja. Palvelut ovat taajamissa. Julkisen liikenteen puuttuessa matkat on usein tehtävä omalla autolla.

Varsinaisen ajokorttilausunnon lisäksi perittävä käyntimaksu nostaa kustannuksia 18 vuotta täyttäneillä asiakkailla. Perusterveydenhuollon maksujen kokonaismäärä ei aina ole etukäteen asiakkaiden tiedossa ja on vaarana, että pienituloisilla ihmisillä maksu muodostuu liian suureksi, jolloin ajokorttilausunto on vaarassa jäädä saamatta. Henkilölle välttämättömän ajokorttilausunnon kustannusten maksamiseen tulisi tällöin saada toimeentulotukea.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ei lausuttavaa tältä osin

Sillanpää Tuula

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry - Päihdeasiamiestoiminta